

Załącznik 11

System kontroli krzyżowych w ramach PO liŚ 2014-2020

Zgodnie z rozdziałem 5.3 *Wytycznych w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020* zwanych dalej *Wytycznymi do kontroli*) przyjmuje się poniższy system realizacji kontroli krzyżowych w ramach PO liŚ.

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami w systemie wdrażania PO liŚ prowadzone są:

1. **kontrole krzyżowe programu**, których celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach PO liŚ,
2. **kontrole krzyżowe horyzontalne**, których celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach różnych PO realizowanych w ramach Umowy Partnerstwa;
3. **kontrole krzyżowe międzyokresowe**, których celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach PO dwóch perspektyw finansowych.

W sytuacji udostępnienia przez IZ PO liŚ instytucjom pośredniczącym i instytucjom wdrażającym, narzędzia informatycznego do prowadzenia kontroli krzyżowych (narzędzie analityczno-algorytmiczne korzystające ze zbioru BigData wyznaczające Grupy Faktur Skorelowanych do weryfikacji możliwości występowania podwójnego finansowania wydatków), o których mowa w pkt 1-3, kontrole te mogą być prowadzone w tym narzędziu za wyjątkiem kontroli, których ono nie obejmuje.

Ad 1. Kontrole krzyżowe programu

Kontrole krzyżowe programu prowadzone są zarówno przed, jak i po podpisaniu umowy o dofinansowanie, na następujących etapach:

- a) na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie projektu,
- b) na etapie weryfikacji wniosku beneficjenta o płatność,

a) Kontrola na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie projektu

Kontrola na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie projektu stanowi **mechanizm prewencyjny**, zapobiegający podpisaniu umowy o dofinansowanie na projekty zawierające ten sam zakres rzeczowy. Kontrola oparta jest co do zasady o oświadczenie beneficjenta, stanowiące załącznik nr 9 do wniosku o dofinansowanie. Beneficjent składając oświadczenie deklaruje m.in. że żaden element projektu, w zakresie, w jakim jest zadeklarowany jako wydatek kwalifikowalny **we wniosku o dofinansowanie**, nie był, nie jest i nie będzie przedłożony do rozliczenia, poświadczenia, refundacji w ramach innego projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, innych instrumentów Unii Europejskiej, w tym finansowanych ze środków funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności lub z innych źródeł unijnych, ani z bezzwrotnych instrumentów międzynarodowych lub dotacji z krajowych środków publicznych. Mechanizm ten ma zapobiec w ten sposób podwójnemu finansowaniu projektu.

Kontrola krzyżowa programu prowadzona jest przez IP lub IW w zależności od podziału zadań między instytucjami. W przypadku gdy beneficjent złożył więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie/realizuje więcej niż jeden projekt i na podstawie dostępnych informacji nastąpi uzasadnione podejrzenie, iż zakresy tych projektów mogą się nakładać instytucja oceniająca powinna przeanalizować tę sytuację i wyeliminować możliwość podwójnego finansowania. W przypadku wątpliwości powinna zwrócić się z zapytaniem do IZ POliŚ. Do czasu wyjaśnienia wątpliwości, umowa o dofinansowanie projektu nie może być podpisana. W przypadku potwierdzenia ubiegania się przez beneficjenta o dofinansowanie na ten sam zakres rzeczowy, właściwa instytucja podejmuje odpowiednie działania z wykorzystaniem wszystkich możliwych środków prawnych.

Odzwierciedleniem przeprowadzenia weryfikacji jest zapis w LS sporządzanych przez IP/IW do weryfikacji WoD braku podwójnego finansowania w ramach zgodności wniosku z horyzontalnymi kryteriami formalnymi wskazanymi przez Komitet Monitorujący Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (KM) wskazanymi w załączniku nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (dalej SzOOP). Należy podkreślić, że pomimo, że wskazane kryterium horyzontalne mają charakter formalny ocenie podlega również treść oświadczenia, tj. czy treść oświadczenia pozwala na udzielenie projektowi dofinansowania we wnioskowanym zakresie.

Czynności wykonywane na etapie weryfikacji i oceny WoD związane z zapewnieniem braku podwójnego finansowania wydatków przedstawionych przez beneficjenta nie podlegają rejestracji w systemie SL2014.

b) Kontrole krzyżowe programu na etapie weryfikacji wniosków o płatność oraz załączonych do nich dokumentów¹

W systemie realizacji PO liŚ istnieje wymóg wprowadzania do SL2014 danych dotyczących dowodów księgowych. Identyfikacja beneficjentów realizujących więcej niż jeden projekt w ramach PO liŚ dokonywana jest w oparciu o Numery Identyfikacji Podatkowej (NIP). Dla prowadzenia kontroli, wyznaczeni pracownicy poszczególnych instytucji IW, IP i IZ posiadają dostęp do bazy danych w wersji produkcyjnej oraz zdefiniowanych raportów w systemie raportowania Oracle BI, umożliwiającym generowanie ich do MS Excel w celu dalszej analizy. Na podstawie bazy SL2014 przed zatwierdzeniem wniosku o płatność na etapie weryfikacji merytorycznej każdorazowo IP/IW generuje zdefiniowany raport („Raport do weryfikacji WNP [178]”) w SRHD na podstawie numeru weryfikowanego wniosku o płatność. Uzyskany raport wskazuje, dla których dokumentów potwierdzających poniesione wydatki z weryfikowanego WNP, występuje zbieżność danych: NIP wystawcy/PESEL i daty jego wystawienia z tym samym zestawem danych w innych WNP (z uwzględnieniem danych ze wszystkich zatwierdzonych WNP o refundację bądź rozliczających zaliczkę i wniosków będących w module Obsługa wniosków o płatność kontrolowanego Beneficjenta).

IP/IW wykorzystuje w ramach zadań związanych z realizacją kontroli krzyżowych Raporty opracowane i udostępnione przez IK UP („Raport do weryfikacji WNP [178]”, „Dane o dokumentach

¹ Kontrole te prowadzone są dla wniosków o płatność beneficjenta osi priorytetowych I - IX

z Obsługi WNP [198]" oraz „Zestawienie wszystkich dokumentów_matryca_etap 2 [179]"². Czynność przeprowadzenia kontroli krzyżowej powinna zostać potwierdzona na LS do wniosku o płatność (Załącznik nr 3a - Minimalny zakres Listy sprawdzającej do weryfikacji wniosku o *płatność beneficjenta (w tym kwalifikowalności wydatków)*, gdzie należy odnotować wynik przeprowadzenia kontroli krzyżowej dla 100% dokumentów załączonych do wniosku o płatność. Ww Raport należy zapisać w formie elektronicznej lub w postaci załączonego wydruku do LS jako potwierdzenie wykonania kontroli krzyżowej programu.

Kontrole krzyżowe programu realizowane przez IP/IW nie podlegają rejestracji w systemie SL2014.

W przypadku gdy żaden z dokumentów załączonych do wniosku o płatność nie był wcześniej przedłożony do sfinansowania i tym samym nie znajduje się w najbardziej aktualnym raporcie wygenerowanym dla beneficjenta - wniosek o płatność może zostać zatwierdzony.

Natomiast w przypadku gdy jakikolwiek dokument załączony do wniosku o płatność był wcześniej przedłożony do sfinansowania i tym samym znajduje się w najbardziej aktualnym raporcie wygenerowanym dla beneficjenta - zatwierdzenie wniosku o płatność zostaje wstrzymane. Podejmowane jest działanie w celu wyjaśnienia, czy podwójne finansowanie miało miejsce. Sprawa zgłaszana jest bezzwłocznie do IZ.

Wyjaśnienie może zostać dokonane poprzez kontrolę oryginałów bądź poświadczonych kopii dokumentów finansowo-księgowych przedkładanych przez beneficjenta do rozliczenia lub kontrolę projektów na miejscu w trybie doraźnym. W przypadku potwierdzenia wystąpienia podwójnego finansowania, właściwa instytucja podejmuje określone w swojej Instrukcji Wykonawczej działania związane z raportowaniem o nieprawidłowości i usuwaniem nieprawidłowości.

Szczegółowe rozwiązania techniczne i proceduralne w zakresie przeprowadzania kontroli krzyżowych programu powinny zostać zawarte w Instrukcjach Wykonawczych właściwych merytorycznie instytucji. Prawdopodobność procesu kontroli krzyżowych prowadzonych przez instytucje weryfikujące wnioski o płatność powinna być weryfikowana podczas kontroli systemowych prowadzonych przez IP/IZ.

Ad 2 - Kontrola krzyżowa horyzontalna z projektami PROW 14-20 i PO RYBY 14-20

a) Kontrola prowadzona przez IZ POliŚ

Dla zapewnienia **kontroli krzyżowej horyzontalnej**, mającej na celu wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach PO liŚ, PROW 14-20 oraz PO RYBY 14-20, zwanej dalej kontrolą bieżącą, odpowiada IZ PO liŚ.

Celem kontroli horyzontalnej jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków rozliczanych w ramach programów operacyjnych PO liŚ, PROW 14-20 i PO RYBY 14-20. IZ PO liŚ odpowiada, za prowadzenie bieżącej kontroli krzyżowej horyzontalnej, wynikającej z podpisanego

² W Oracle BI dostępna jest Instrukcja korzystania z raportów (Oracle BI → Katalog → Foldery → Foldery współużytkowane → Raporty IK UP → Dane do Kontroli Krzyżowych dla IZ → Instrukcja korzystania z raportów dot. Kontroli Krzyżowej IZ 1.1.docx), w której opisane jest sposób korzystania z raportów.

Porozumienia o współpracy między Ministrem Rozwoju, a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) .

Za prowadzenie kontroli mającej na celu sprawdzenie, czy wydatki przedstawiane we wnioskach o płatność w ramach PO LiŚ nie były wcześniej rozliczone w ramach PROW 14-20 lub PO RYBY 14-20 odpowiedzialna jest Instytucja Zarządzająca PO LiŚ. Wyznaczeni pracownicy IZ PO LiŚ posiadają dostęp do systemu informatycznego w ARiMR (CKK), gdzie rejestrowani są beneficjenci realizujący projekty w ramach PO RYBY 14-20 i PROW 14-20. Zgodnie z zapisami Porozumienia MR udostępnia przez usługę sieciową do ARMiR dane beneficjentów zidentyfikowanych na podstawie NIP, którzy mają zarejestrowane Wnioski o płatność rozliczające wydatki (wnioski o refundację lub rozliczenie zaliczki). Raport podstawowy dostępny jest w SRHD. Wymiana Raportów Podstawowych MR oraz Raportów Podstawowych ARiMR następuje w cyklu dobowym. Zakres danych niezbędnych do realizacji kontroli krzyżowych obejmuje beneficjentów zidentyfikowanych w Raporcie Podstawowym MR i w CKK. Na podstawie uprawnień nadanych przez ARiMR pracownik IZ PO LiŚ generuje Raport podstawowy. Następnie pracownik w celu wypełnienia obowiązku kontroli krzyżowych generuje Raport dedykowany kontroli krzyżowej w ramach PO LiŚ, który dostępny jest w wersji produkcyjnej aplikacji w postaci zdefiniowanego skoroszytu. Dokonywanie zestawień i porównań ma miejsce w cyklu kwartalnym. W odniesieniu do wszystkich zidentyfikowanych w powyższy sposób beneficjentów, IZ PO LiŚ dokonuje weryfikacji szczegółowych danych (na podstawie raportów podstawowych i pogłębionych, o których mowa w *Porozumieniu*), o ile w czasie mijającym od poprzedniej weryfikacji, beneficjent przedłożył nowy wniosek o płatność w ramach PO LiŚ, PROW 14-20 lub PO RYBY 14-20. Dane wymieniane w ramach współpracy dotyczą beneficjentów, identyfikowanych na podstawie nr NIP, którzy mają zarejestrowane - zatwierdzone wnioski o płatność rozliczające wydatki (wnioski o refundację lub rozliczenie zaliczki). W odniesieniu do wszystkich zidentyfikowanych beneficjentów, weryfikacja możliwa jest na próbie wspólnych beneficjentów zidentyfikowanych w Raporcie podstawowym, w danym kwartale, w którym WoP zostały pozytywnie zweryfikowane i przedstawione do refundacji. Minimalna wielkość próby wynosi 5% beneficjentów wybieranych raz w każdym kwartale. Raporty podstawowe opracowane i udostępnione są w systemie Oracle Discoverer przez IK UP, zaś raporty pogłębione udostępniane są w środowisku produkcyjnym systemu CKK. Zgodnie z zapisami wskazanymi w *Porozumieniu* system CKK zapewnia użytkownikowi wyszukanie Raportu pogłębionego po numerze NIP podmiotu zidentyfikowanego jako beneficjent wspólny w Raporcie podstawowym.

W sytuacji wystąpienia uzasadnionego podejrzenia w trakcie kontroli krzyżowej horyzontalnej z PROW 14-20 lub PO RYBY 14-20, iż mogło dojść do próby uzyskania przez beneficjenta podwójnego sfinansowania tego samego wydatku, IZ PO LiŚ ustala, czy podwójne finansowanie miało miejsce. W tym celu IZ PO LiŚ występuje do właściwej instytucji w ramach PROW 14-20 lub PO RYBY 14-20 z wnioskiem o przekazanie, w możliwie najkrótszym terminie (nie dłuższym niż 14 dni roboczych od dnia doręczenia wniosku), poświadczonych za zgodność z oryginałem lub za zgodność z odpisem kopii wskazanych faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej.

W przypadku potwierdzenia wystąpienia podwójnego finansowania wydatku, IZ przekazuje informację do właściwego podmiotu w ramach PROW 14-20 lub PO RYBY 14-20, jak również do odpowiedniej agencji płatniczej (jeśli nie jest to ten sam podmiot).

Rejestracja kontroli krzyżowej horyzontalnej dokonywana jest w systemie SL2014 zgodnie z zapisami wskazanymi w Instrukcji użytkownika SL2014 moduł kontrole krzyżowe.

b) Kontrole prowadzone przez IP/IW na miejscu realizacji projektu

Weryfikacja podwójnego finansowania odbywa się również podczas prowadzenia kontroli projektów u beneficjenta na miejscu, podczas której należy obligatoryjnie weryfikować (dopuszcza się weryfikację na próbie dokumentów) prawidłowość opisu oryginału faktury w celu upewnienia się, że te same wydatki nie zostały uznane za kwalifikowalne w ramach różnych instrumentów wspólnotowych (zagadnienie to jest elementem wzoru listy sprawdzającej do kontroli projektu na miejscu, która zawiera minimalny obligatoryjny zakres kontroli – załącznik nr 2 do *Wytycznych do kontroli*).

Instytucje prowadzące kontrole projektów na miejscu w ramach PO liŚ (IZ/IP/IW), zapewnią sprawdzanie braku występowania na oryginałach faktur (lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej) adnotacji instytucji wdrażających PROW 14-20 o treści: „Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020” lub adnotacji instytucji wdrażających PO RYBY 14-20 o treści „Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Operacyjnego „Rybnictwo i morze 2014-2020”. Adnotacja potwierdza fakt przedłożenia faktur/dokumentów finansowych do refundacji w ramach PO liŚ. W systemie realizacji PO liŚ faktura/dokument finansowy musi zostać właściwie opisana, w tym zawierać następujące elementy: numer umowy o dofinansowanie/decyzji oraz nazwę i numer projektu, nazwę Programu Operacyjnego, numer priorytetu i działania. Sprawdzeniu pod kątem możliwości podwójnego finansowania podlegają także wszystkie duplikaty faktur, aby wykluczyć możliwość rozliczenia wydatków na podstawie oryginału faktury w PROW 14-20 lub PO RYBY 14-20, a w ramach PO liŚ – na podstawie duplikatu.

W przypadku potwierdzenia wystąpienia podwójnego finansowania, właściwa instytucja podejmuje określone w swojej Instrukcji Wykonawczej działania związane z raportowaniem o nieprawidłowości oraz prowadzeniem postępowania mającego na celu odzyskanie kwot nienależnie wypłaconych.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach w kontroli beneficjenta PO liŚ może wziąć udział osoba przeprowadzająca kontrole krzyżowe z ramienia podmiotu funkcjonującego w ramach PROW 14-20 lub PO RYBY (jako członek zespołu kontrolującego w charakterze niezależnego eksperta). W takiej sytuacji podlega on procedurom prowadzenia kontroli właściwym dla instytucji przeprowadzającej kontrolę.

Kontrole krzyżowe projektów realizowane na miejscu przez IP/IW w ramach PO liŚ nie podlegają rejestracji w systemie SL2014.

Ad. 3. Kontrole krzyżowe horyzontalne i międzyokresowe

Dodatkowo, na podstawie *Wytycznych do kontroli* prowadzone są także **kontrole krzyżowe horyzontalne i międzyokresowe**, których celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach różnych PO perspektywy finansowej 14-20 jak również w ramach dwóch perspektyw finansowych. Zgodnie z warunkami wskazanymi w Porozumieniu kontrole te wykonywane są przez właściwą regulaminowo komórkę organizacyjną MR. W sytuacji wystąpienia uzasadnionego podejrzenia, iż mogło dojść do podwójnego finansowania wydatków, właściwa regulaminowo komórka organizacyjna MR zwraca się do odpowiedniej IZ o przedłożenie

do weryfikacji w terminie nie dłuższym niż 14 dni roboczych od daty otrzymania przedmiotowej prośby, poświadczonych kopii wskazanych dokumentów finansowo-księgowych. W takim przypadku, IZ występuje niezwłocznie do właściwej instytucji z prośbą o natychmiastowe ich przekazanie dokumentów do celów dalszej weryfikacji. W przypadku wykrycia przez właściwą regulaminowo komórkę organizacyjną MR, kilkukrotnego finansowania tego samego wydatku, zostaje sporządzone zawiadomienie niezwłocznie do IZ, która podejmuje samodzielnie (albo przekazuje właściwej instytucji) działania wyjaśniające.

W szczególnych przypadkach możliwe jest przeprowadzenie kontroli krzyżowej koordynowanej której celem jest weryfikacja i wykluczenie podwójnego finansowania wydatków w ramach różnych PO poprzez przeprowadzenie czynności kontrolnych w miejscu realizacji projektów lub w siedzibie beneficjenta. Kontrola ta prowadzona jest przez IK UP przy współdziałaniu IZ POIIŚ. Szczegółowe etapy zostały określone w Rozdziale 5.3 *Wytycznych do kontroli*.

Rejestracja kontroli krzyżowej horyzontalnej i międzyokresowej dokonywana jest w systemie SL2014 zgodnie z zapisami wskazanymi w Instrukcji użytkownika SL2014 moduł kontrole krzyżowe.